

Розділ 1. Основи стилізації образу

Тема: ПОНЯТТЯ СТИЛІЗАЦІЇ ЗАЧІСКИ

Мета: ознайомитись із стилізацією як з засобом композиції, стилізуючи, навчитись виявляти декоративну закономірність форм, відкидати випадковості, спрощувати деталі, знаходити ритмічну основу зображення.

План заняття:

1. Визначення стилізації. Основні загальні риси стилізованих об'єктів
2. Прийоми стилізації

Контрольні запитання:

1. Що таке стилізація образу?
2. Яке місце стилізація образу займає у проектуванні художніх образів?
3. Які ви знаєте прийоми стилізації?
4. Яким є головне завдання стилізації?
5. Як виглядає стилізація з точки зору образотворчого мистецтва?

Література:

1. http://artwwwworld.org.ua/Teorija_i_praktika/Kompozicija/Priemy_kompozicii/Stilizacija/
2. Троїцький В.Ю. Стилiзацiя. // Слово i образ. М., 1964
3. Алпатов А.В. Стилiзацiя мови. // Росiйська мова, 1970, № 4
4. <http://elib.lutsk-ntu.com.ua/book/fbd/duzayn/2015/15-30/page9.html>

Визначення стилізації. Основні загальні риси стилізованих об'єктів

Стилiзацiя – це модифiкуваннн конкретної предметної форми, при якiй зберiгаються її основнi формотворчi ознаки та додаються новi властивостi, задля перетвореннн в чiтку самобутню, досконалу художню систему.

Це засiб композицiї в основному пов'язано з декоративним мистецтвом , де дуже важлива ритмiчна органiзацiя цiлого . Стилiзацiя - узагальнення i спрощеннн зображуваних фiгур по малюнку i кольору , твiр фiгур в зручну для орнаменту форму . Стилiзацiя застосовується як засiб дизайну , монументального мистецтва та в декоративному мистецтвi для посилення декоративностi .

В ходi розвитку образотворчого мистецтва стилiзацiя як творчий метод був вiдомий ще з давнiх часiв. Особливої досконалостi стилiзацiя досягла в

давньогрецьких і давньоримських орнаментах, в яких переважали стилізовані зображення рослинного і тваринного світу поруч з геометрією і візерунками.

Характерні ознаки властиві цілим історичним епохам відпрацьовувалися й удосконалювалися, в результаті виникали історичні художні стилі. Обов'язковою умовою в творчій стилізації - індивідуальний характер, де авторське бачення переплітається з творчою обробкою явищ і об'єктів навколишнього середовища і як результат відображення їх з елементами новизни.

Стиль формулює сутність, винятковість художньої творчості в спільності всіх компонентів - змісту і форми, зображення і вираження, особистості і епохи.

Стиль часто плутають з манерою. І хоч ці два поняття дуже близькі, поняття «манера» набагато вужче, ніж поняття «стиль». Манера - зовнішнє індивідуальне використання художником образотворчих засобів в ході творчого процесу. У той час як стиль - з'єднання, єдність усіх компонентів художнього твору.

Головним завданням стилізації є досягнення його максимальної виразності та емоційності в збиток реалістичності і правдивості. Всі несуттєві деталі відкидаються, а характерні ознаки та особливості, що відображають суть акцентуються і виділяються.

Основні загальні риси стилізованих об'єктів і декоративних зображень: лаконічність форм, узагальненість і символічність, барвистість і геометричність.

При стилізації характерні особливості зображуваного об'єкта в різного ступеня перебільшуються і спотворюються. Чим більше перебільшень і спотворень, тим більше зображення стає узагальненим і умовним, а на самій останній стадії - абстрактним.

Вищою формою відмови в зображенні від несуттєвих реалістичних деталей з одночасною заміною їх абстрактними елементами є абстрактна стилізація. Абстрактну стилізацію поділяють на два види: абстракція, що має натуральний зразок, і абстракція безпредметна (вигадана).

Особливо широко використовується стилізація під час створення рослинного орнаменту. Природні форми, намальовані з натури, занадто перевантажені несуттєвими деталями. Стилізуючи, художник, виявляє декоративну

закономірність форм, відкидає випадковості, спрощує деталі, знаходить ритмічну основу зображення

Прийоми стилізації

Стилізація як композиційний прийом широко використовується у всіх областях декоративно-прикладної діяльності, в тому числі і орнаменті. Полягає він в переробці зовнішньої форми прообразу предмета (вироби) з метою виділення його функціональних або художньо-виразних якостей. Наприклад, складна об'ємна форма квітки трансформується в симетричне плоске зображення розетки. Таке зображення може бути виконане від руки, за допомогою креслярських інструментів, вирізане рельєфно на дереві, вироблено як решітка в металі і т.д.

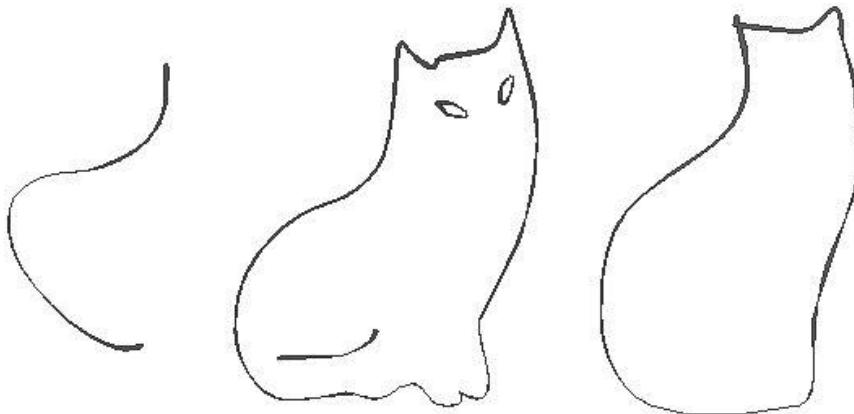
Безумовно, при такій переробці деякі природні якості предмета виявляються загубленими. Зате зростає виразність. Глядач, сприймаючи таке зображення, не залишається пасивним: він вловлює природне походження нової форми і втягується в процес співтворчості, так як активізується його уяву.

Слід підкреслити, що стилізація не споріднені, а протилежна імітації - конкретної ілюзорною копії предмета або його поверхні, забарвлення і т.д. Оздоблювальні будівельні матеріали часто «обманюють» очей, імітуючи фактуру або текстуру дорогого матеріалу. Стилізовані світильники часом тільки нагадують форму квітки, морської раковини або кристала, але не копіюють їх в точності.

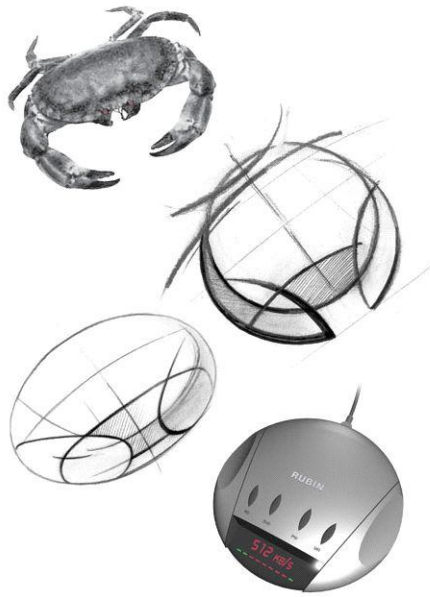
Поняття стилізації, крім запозичення і спрощення природної форми, має ще одне значення. Воно пов'язане з історично склалася стилями в мистецтві і архітектурі: античний, готичний, стиль Відродження, бароко, класицизм, модерн та ін. В цьому випадку, коли говорять, наприклад, «стилізовані меблі», мають на увазі стильові особливості певної епохи, які надали сучасному виробу. Але це не так вже копіює старовинний предмет, а лише відтворює образ епохи. Сучасний дизайн, особливо інтер'єру, одягу, широко застосовує так звану «еклектику» для створення складного художнього образу. Під терміном еклектика розуміється вільний змішання стилів, покликане асоціативно об'єднати часом дуже далекі епохи. Можливо, така тенденція з'явилася як реакція на масове знеособлене, позбавлене індивідуальності виробництво. Велику роль зіграли взаємопроникнення культур, подорожі, засоби зв'язку.

З точки зору образотворчої боку процес стилізації виглядає так. За основу береться якийсь реальний об'єкт, який представляє цілком певний естетичний інтерес, наприклад, птах, звір і т.д. У процесі створення образу птиці або звіра спочатку виділяються ті сторони пластики, зовнішньої форми, які складають суть уявлення людини про даний об'єкт. Це цілком можна висловити однією лінією, або плавно зігнутої, або підкреслено незграбною. Тобто виділяється смислова пластична схема.

Далі форма узагальнюється, тобто спрощується, позбавляється від другорядних характеристик. Спрощення форми підпорядковується виділеній схемою. Навіть при високому ступені узагальненості глядач здатний дізнатися прототип, якщо збережена пластична схема.

Особливий інтерес викликає прийом стилізація в розробці об'єктів технічної естетики. В цьому випадку стилізація застосовується не тільки для створення естетичного вигляду утилітарного предмета, але головним чином заради пошуку зручної, раціональної форми. Найчастіше такі форми пов'язані з біонічними характеристиками форми. На малюнку показаний процес проектування від прототипу через стилізацію до кінцевого результату.